

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5751

เรื่อง ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กในโรงพยาบาล
ผู้เรียบเรียง นายณัฐพล ยิงกล้า นิตกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ เมษายน 2568

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ในระบบต่าง ๆ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนแต่ขาดโอกาส ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือทุรกันดาร ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพจำนวนมากที่ต้องรักษาตัวในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นเวลานาน มักขาดโอกาสทางการศึกษาหรือได้รับการศึกษาที่ไม่ต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหา “ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กในโรงพยาบาล” จึงถูกจัดตั้งขึ้นในโรงพยาบาลหลายแห่ง เพื่อให้เด็กที่ป่วยสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามวัย แม้จะไม่สามารถไปโรงเรียนได้ตามปกติ

ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กในโรงพยาบาลเป็นหนึ่งในโครงการสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ป่วย โดยมุ่งเน้นการศึกษาที่ไม่ทำให้เด็กสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้ เนื่องจากการป่วยอาจส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการศึกษาเหมือนเด็กทั่วไปในโรงเรียน แต่ว่าสถานการณ์ของศูนย์การเรียนสำหรับเด็กในโรงพยาบาล ยังมีข้อจำกัดในหลายด้าน เช่น ขาดแคลนทรัพยากร ความไม่พร้อมของบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ในการสอนเด็กที่ป่วย รวมถึงข้อจำกัดในด้านพื้นที่และเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็ก ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าวพร้อมทั้งขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ คณะรัฐมนตรี จึงมีมติเห็นชอบในหลักการให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินโครงการศูนย์การเรียนสำหรับเด็กในโรงพยาบาล ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยนับจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พร้อมอนุมัติ งบประมาณดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 30,327,930 บาท เพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียน ใน 77 จังหวัด 85 ศูนย์การเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งถึง ครอบครัวและ เสมอภาค สามารถกลับเข้ารับการศึกษาโดยไม่ต้องลาออกจากโรงเรียนกลางคัน 2) ช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพ

ทางร่างกาย จิตใจ การเรียนรู้ พัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมถึงการฝึกอาชีพ เพื่อให้สามารถดูแลตนเองและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และ 3) เพื่อให้เกิดความร่วมมือของเครือข่ายในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลที่เข้มแข็งและยั่งยืน

รูปแบบการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลจะแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละหน่วยงาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เช่น การสอนแบบรายบุคคล กลุ่มย่อย และการจัดกิจกรรมรวม เป็นต้น การรับนักเรียนเข้าเรียนจะพิจารณาโดยแพทย์ นักวิชาชีพ ผู้ปกครอง และครูผู้สอนร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางการให้บริการที่เหมาะสม ซึ่งจากข้อมูลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจุบันมีศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล จำนวน 77 จังหวัด 91 ศูนย์การเรียนรู้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีเด็กป่วยที่มาใช้บริการซึ่งอายุถึงเกณฑ์เข้าโรงเรียน จำนวน 27,627 คน ส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคเลือด โรคมะเร็ง และโรคปอดตามลำดับ

การศึกษาของเด็กในโรงพยาบาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญตามรัฐธรรมนูญ และเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้เด็กทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การสร้างศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลจึงเป็นแนวทางสำคัญในการลดช่องว่างทางการศึกษาและส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กในโรงพยาบาลมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากการเพิ่มทรัพยากรและงบประมาณแล้ว บุคลากรที่ทำหน้าที่สอนเด็กควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วยของเด็กแต่ละคนด้วย

บรรณานุกรม

- กรม.อนุมัติงบประมาณดำเนินโครงการศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล. (2567). สืบค้น 10 มีนาคม 2568 จาก <https://moe360.blog/2024/05/07/p7567/>
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่อื่นของศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2553” (6 สิงหาคม 2553). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 127 ตอนพิเศษ 95 ง, น. 23.
- ไฟเขียวโครงการศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กใน รพ. ช่วยเด็กป่วยได้เรียนต่อเนื่อง. (2567). สืบค้น 10 มีนาคม 2568 จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/2783783>
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . (2559). คู่มือการดำเนินงาน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (7 พฤษภาคม 2567) . ขอความเห็นชอบการดำเนินงานโครงการศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 10 มีนาคม 2568 จาก https://resolution.soc.go.th/?page_id=74&find_word=&start_date=07%2F05%2F2567&end_date=07%2F05%2F2567&book_number=&owner%5B%5D=%E0%B8%A8%E0%B8%98&page_no=1